

150 POROSI
TË PROFETIT MUHAMED
(Paqja e bekimi i Allahut goftë mbi të dhe mbi familjen e tij!)
PËR IMAM ALIUN
(Paqja goftë mbi të!)

Tiranë, 2025

Titulli i librit: 150 porosi të Profetit

Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) për Imam Aliun (Paqja qoftë mbi të!)

I tuboi dhe i përktheu: Haxhi Shejkh

Vullnet Merja

Redaktoi: Jerida Kulla

Korrekttoi: Mas. Isra Merja

Përkujdesja kompjuterike: Sabrie Feza

Kopertina: Sabrie Feza

Botoi: Shoqata "Flladi"- Tiranë, 2025

FJALA E BOTUESIT

ALI IBN EBU TALIBI, KALORËSI I PAMPOSHTUR

**Me emrin e Allahut,
të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!**

Falënderimet i takojnë Allahut të
Madhëruar. Paqja e bekimi i Allahut qoftë
mbi Profetin Muhamed, mbi familjen e tij
të pastër dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!

Es Selamu alejkum ue rahmetullahi ue
berakatuhu! *Paqja, mëshira dhe begatitë e
Allahut qofshin mbi ju!*

A keni dëgjuar për kalorësin më të
fuqishëm dhe për heroin e drejtësisë dhe të
së vërtetës? A keni dëgjuar për kalorësin e
pranishëm në paqe e në luftë? A keni
dëgjuar për kalorësin më asket, më të
përkorë dhe më të devotshëm?

Ai është kalorësi që shkatërroi
politeizmin dhe paganizmin. Është hero i
që u përball me padrejtësinë dhe errësirën.
Ai është Ali ibn ebu Talibi (*Paqja qoftë mbi
të!*). A jemi në gjendje ta përshkruajmë këtë

kalorës? Heroizmi i tij na e tregon qartë pozitën e tij të lartë.

Ai e pranoi Islamin e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*). Ishte i pari mashkull, pas Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), që dëshmoi se nuk ka Zot tjetër përveç Allahut dhe Muhamedi është robi i Tij dhe i Dërguari i Tij.

E pranoi Islamin, ndërkohë që ishte vetëm dhjetë vjeç. Ai është djali i xhaxhait të Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), njeriu më i afërt në zemrën dhe në shpirtin e Profetit dhe më i afërti në familjen e tij.

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) e rriti, e edukoi, e mësoi dhe e martoi me vajzën e tij, Fatime Zehranë (*Paqja qoftë mbi të!*).

Në jetëshkrimin e Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*) gjen qetësi çdo i varfër e i mjerë. Në të gjen shërim e lehtësim çdo i plagosur, i privuar e i shtypur. Pas sakrificës në rrugën e Allahut e të Dërguarit të Tij në Mekë, Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) emigroi në Medine. Kur arriti, Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) i dha çmimin më të madh. Por, çfarë ishte ai çmim? Vallë, a i dha post? A i dha kështjellë? A i dha pasuri? Jo. Asnjërën prej tyre. Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i*

Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) i lajmëroi të gjithë njerëzit drejtpërdrejt, duke i parë në sy: “Vërtet, Aliu, djali i Ebu Talibit e do Allahun dhe të Dërguarin e Tij dhe Allahu dhe i Dërguari i Tij e duan Aliun, djalin e Ebu Talibit”.¹

Sa i madh është njeriu, kur e do Allahun dhe të Dërguarin e Tij! Sa madhështore është të jesh i dashur tek Allahu dhe te i Dërguari i Tij! I tillë ishte Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*). Pa dyshim që kjo është prej dhuratave madhështore që fitoi Imam Aliu në jetën e tij.

¹ Kjo thënie është pjesë e hadithit, që njihet në librat e historisë me emrin “*hadijthu rrajeh*” (Hadithi i flamurit). Ndodhet në librin “El Isabetu”, i Ibn Haxherit, vëll. 2, f. 502.

Këtij kalorësi vigjilent e të pamposhtur, i cili për pasuri kishte dashurinë për Allahun dhe për Profetin Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), Profeti i propozoi martesën me Fatime Zehranë, duke i thënë:

- O Ali! A dëshiron që Fatimja të jetë bashkëshortja jote?
- Po, - iu përgjigj Imam Aliu.
- A ke prikë?
- Unë nuk kam asgjë, o i Dërguari i Allahut.
- Ku është mburoja jote?

- Ajo mburojë nuk kushton as dy dërhëmë.²

Edhe Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) e dinte shumë mirë se Aliu nuk zotëronte asnjë dinar apo derhem, as flori e as argjend dhe as toka, por zotëronte besimin si mali i palëkundur. Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë për Imam Aliun: “Unë do t’ia jap flamurin atij njeriu, të cilin e do Allahu dhe i Dërguari i Tij”. Pra, Imam Aliu ishte burrë që zotëronte

² Këtë e transmeton Ebu Daudi dhe të tjerë transmetues.

devotshmërinë, drejtësinë, fuqinë,
guximin, humanizmin, heroizmin etj.

Megjithatë, ai e zbatoi fjalën e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) dhe ia solli atij mburojën. Atëherë, Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) e kurorëzoi Imam Aliun me Fatimen. Ajo i lindi atij Hasanin dhe Hysenin, zotërinjtë e të rinjve të banorëve të Xhenetit.

Imam Aliu u martua me hazreti Fatimen. Kush është Fatimja? Ajo është Zonja e grave të botëve. Babai i saj është më i nderuari dhe më fisniku i profetëve.

Bashkëshorti i saj është heroi i humanizmit, kalorësi i drejtësisë dhe i së vërtetës.

Para se të niste beteja e Bedrit, i Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut goftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ftoi më të fortët e myslimanëve për t'u ballafaquar me më të fortët e jobesimtarëve. Profeti Muhamed pyeti:

- Ku është Aliu?
- Jam këtu, o i Dërguari i Allahut.

Imam Aliu u përball me Velid ibn Utbehin, të cilin e vrau. Kur nisi lufta mes dy ushtrive, Imam Aliu luftoi si luan i

patrembur dhe vrau shumë prej jobesimtarëve.³

Në betejën e Ahzabëve (Khandakut), kalorësi më i fuqishëm i jobesimtarëve, Amru ibn Udi, i ftoi myslimanët në duel. Profeti Muhamed pyeti: “Kush nga ju do të dalë në duel, o myslimanë?” Ata heshtën dhe askush nuk doli, sepse e njihnin kundërshtarin e tyre, të cilit i kishte dalë nami për trimëri dhe aftësi luftarake. Mirëpo, Aliu nuk e pranonte poshtërimin e as mposhtjen.

³ Këtë e transmeton Ebu Daudi. Shih “Es Siretu En Nebeu jetu fi dau i el Masadir el Aslije”, f. 350.

- Unë do të dal në duel, o i Dërguari i Allahut!
- Ai është Amru ibn Udi!
- Po pastaj, se është Amru?!

Atëherë doli Aliu dhe të dy luftëtarët filluan duelin. Profeti lutej që Imam Aliu të triumfonte. Ashtu u bë. Profeti lexoi tekbinin dhe pas tij e lexuan edhe myslimanët: “Allahu ekber! Allahu ekber! Allahu ekber!”.

Ka shumë e shumë ndodhi si këto. Në çdo ndodhi, dhurata e Imam Aliut ishte fitorja. Ai kurrë nuk u mposht, në asnjë betejë.

Erdhi koha që ai të merrte në dorë kalifatin (udhëheqjen) për afërsisht pesë vjet. Ai ka qenë i varfër. Asnjë ditë nuk ka qenë i ngopur. Një ditë, kur shkoi në shtëpi, tha:

- A keni ushqim?!

- Nuk ka.

- Asgjë nuk keni?!

- Jo.

Ai mori shpatën e tij, e cila quhet “Dhulfikar” dhe doli para banorëve të Irakut, duke thënë:

- Unë dhe familja ime po vdesim nga uria. Kjo është shpata e të Dërguarit të Allahut, me të cilën kam larguar të këqijat nga Profeti. Kush e ble këtë me ushqimin e një nate?

I Lartësuar është Allahu! Të dashur vëllezër besimtarë dhe motra besimtare. Nuk kishte të ushqej ai që kishte në dorë të gjithë pasurinë e myslimanëve, që ishte e mbushur me ushqim, para dhe armë. Të gjitha këto ai i shpërndau për një ditë, e pastaj fali dy rekate namaz dhe tha: “O Zot im! Dëshmo që unë nuk kam mbajtur për veten time asnjë derhem, asnjë dinar, asnjë kokërr hurmë e as një kokërr rrush të thatë”.⁴

⁴ Këtë e transmeton Ebu Daudi me të tjerë, në “Es Sijretu Nebeuijetu”, f. 350.

Martirizimi i Imam Aliut ***(Paqja qoftë mbi të!)***

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) i ka thënë Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*): “Ti do të goditesh këtu dhe këtu, - duke i treguar vendin te koka e tij, - dhe gjaku do të rrjedhë prej saj, derisa ta lyejë gjithë mjekrën tënde. Goditësi do të jetë më i ligu, ashtu siç ishte vrasësi i devesë”.

Ishte data 19 Ramazan i vitit 40 hixhri. Imam Aliu doli nga shtëpia për të falur namazin e sabahut në xhami. Atje pa

të pafenë, të poshtrin, të mallkuarin, Abdurrahman ibn Mulxhemin. Ai ishte paguar nga paria e asaj kohe për të vrarë Imam Aliun, sepse Imami ishte pengesë e qejfeve të asaj parie. Ai ishte shtrirë përmbys dhe shpatën e helmuar e kishte nën vete. Imam Aliu e goditi te këmba dhe i tha: “Mos fli përmbys, sepse ashtu flenë banorët e Zjarrit”.

Imam Aliu filloi të falej dhe i poshtri e goditi në kokë. Imam Aliu tha: “Allahu është më i Madhi. Allahut i takojnë të gjitha çështjet e shkuara dhe ato që do të vijnë”. Pastaj ra përmbys dhe mjekra iu la me gjak. Atë e mbajtën dhe e çuan në shtëpi. Për të qanë të gjithë myslimanët, të mëdhenj e të vegjël, burra, gra dhe fëmijë. Ai jetoi si

hero, e përqafoi Islamin si hero, sakrifikoi me heroizëm të paparë dhe ra dëshmor si hero.⁵

Më 21 Ramazan të vitit 40 hixhri, përshkak të goditjes në kokë, imam Aliu ra dëshmor dhe u largua nga kjo jetë. Nga madhëria dhe përkryerja e imam Aliut, mbetën të mahnitur miqtë dhe armiqtë. E gjithë bota e lavdëroi, e lavdëron dhe do ta lavdërojë, sepse ai ishte zëri i vërtetë i drejtësisë njerëzore.

⁵ Kjo ndodhi është në librin *Sijretu ibn Hisham*, xhuzi i dytë, faqe 150. Po ashtu, edhe në “*Es Sijretu En Nebeu*ijetu”, faqe 452. E ka transmetuar edhe Ahmed ibn Hanbel.

Xhubran Khalil Xhubran, autor i njohur libanez, ka thënë: “Ali bin ebu Talibi u flijua dhe u martirizua për madhërinë dhe dinjitetin e tij. Ai ndërroi jetë në kohën kur ishte duke kënduar namaz dhe zemrën e kishte plot me dashuri për Zotin”.

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), edhe në çastet e fundit të jetës së tij 63-vjeçare, bëri të gjitha përpjekjet për të shpjeguar dhe për të përhapur të vërtetat e fesë islame.

Namazi dhe lutjet ishin forma më e bukur e devotshmërisë së Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*). Ai, në hytben 234 të “Nehxhul Belaga”, në lidhje me ndikimin e

ibadetit, ka thënë: “Njerëzimi kanoset nga imoraliteti dhe sëmundjet psikike. Zoti, nëpërmjet namazit dhe agjërit, i mbron robtë e Vet nga këto rreziqe. Këto ibadete i ndalojnë duart dhe këmbët nga gjynahu, i mbrojnë sytë nga shikimi, duke i bërë të përulur, qetësojnë frymëmarrjen dhe i zbusin zemrat. Përkujtimi i Zotit kultivon ndërgjegjen fetare të njeriut, shton vullnetin për punë të mira dhe redukton dëshirën për punë të këqija dhe gjynahe”.

Njerëzit e mëdhenj dhe të lartë i kanë të gjitha vlerat morale dhe njerëzore. Sjelljet dhe fjalët e Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*) janë të bazuara në drejtësi dhe mirësi dhe janë larg çdo të mete.

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), si një njeri i udhëzuar në rrugën e drejtë, është pasqyrë e plotë e moralit dhe e mirësisë. Ai e kishte kuptuar të vërtetën. Çdo çast të jetës e kaloi me të vërtetën dhe realizonte çdo gjë që thoshte. Kjo për faktin se ai u rrit dhe u edukua nga njeriu më i përkryer, nga Profeti Muhamedi (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*).

Imam Aliu kishte personalitet të lartë dhe shumëdimensional. Ai u shërbente nevojtarëve me dashuri dhe modesti të skajshme. Ndikohej shumë nga vuajtjet dhe pikëllimet e jetimëve dhe shpirti i mërзите nga gjendja e mjerueshme e tyre.

Qëllimi kryesor i Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*) ishte krijimi i një shoqërie të bazuar në drejtësi dhe qetësi. Kjo karakteristikë e tij kishte fituar zemrat e shumë njerëzve, saqë shumë njerëz të dijes dhe të shkencës kërkojnë që, sikur edhe njëherë të vetme, të kishte ardhur në histori një njeri si Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*).

Vështrimi i Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*) ndaj qeverisjes dallon shumë nga vështrimet e politikanëve që kërkojnë pushtet dhe fuqi. Ai e cilësonte botën si krijesë të Zotit, ndërsa Zotin si pronar absolut të gjithësisë. Dëshira e tij e madhe ishte që shoqërinë ta çonte drejt lumturisë dhe përsosmërisë materiale dhe shpirtërore. Duke pasur parasysh se dhuna

dhe padrejtësia pengojnë lëvizjen e njerëzve drejt zhvillimit dhe përsosmërisë, Imam Aliu vazhdimisht theksonte nevojën e vendosjes së drejtësisë dhe thoshte: “Drejtësia është njëra nga shtyllat ku mbështetet gjithësia”.

Sipas tij, drejtësia është zbukurim i besimit, madje princip i besimit. Strategjia më e rëndësishme për një pushtet ideal, sipas tij, ishte vendosja e drejtësisë në shoqëri. Në pushtetin e tij, drejtësia nuk ishte vetëm një parullë e kotë, por ishte përparësi e programit të tij dhe domosdoshmëri e vënies në jetë. Pra, drejtësia ishte parimi i politikave të tij.

Nga veçoritë e Imam Aliut, në udhëheqjen e shtetit, ishte shërbimi për popullin. Në një letër që i dërgoi përfaqësuesit të tij në Azerbajxhan, shkruan: “Asnjëherë të mos mendosh që qeverisja, që të është besuar ty, është një kafshatë, por ajo është një përgjegjësi që e ke mbi qafë dhe individit që është mbi ty, kërkon që të respektosh të drejtat e popullit. Kështu që nuk është mirë që të diskriminosh dhe të sillesh keq me njerëzit”.

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), në dekretin e tij për taksambledhësit, shkruan: “Silluni me drejtësi dhe mëshirë! Ju jeni rezervat e popullit, përfaqësuesit e popullit dhe ambasadorët e pushtetit. Mos u sillni si

shtaza grabitqare, që e shfrytëzon rastin për të grabitur, sepse njerëzit ose janë myslimanë si ti, ose janë njerëz si ti!” . Sa mirë do të ishte që taksambledhësit e sotëm t lexonin këtë dekret!

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), edhe pse qeveriste pjesë të gjera të botës, asnjëherë nuk përfitoi nga pozita e tij shoqërore dhe shtetërore, por gjithnjë jetonte si njerëzit e tjerë të shoqërisë.

Imami, në letrën dërguar Osman Ibn Hunejfit, guvernatori i tij në Basra (Irak), i thotë: “Dijeni se udhëheqësi juaj është i kënaqur me këto rroba të vjetra dhe dy kafshata bukë. Po të doja, do të mund të siguroja për vete ushqime të shijshme, si:

mjaltë dhe rroba të stolisura prej mëndafshi, por Zoti më ruajttë nga ngadhënjimi i epshit dhe i shejtanit!”

Xhorxh Xhordaku, mendimtar i njohur libanez, i krishterë, përkulet përballë vlerave njerëzore të Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe atë e konsideron si zërin e drejtësisë njerëzore. Në një përshkrim të bukur, Xhorxh Xhordaku shkruan: “Në këtë botë çdo det lëkundet. Por unë njoh një oqean madhështor dhe shumë të gjerë. Ky oqean është trupi i Aliut, të cilin nuk arriti ta lëkundte, veçse ‘oh’-i i të shtypurit dhe frika nga Zoti”.

Ky ishte Ali ibn ebu Talibi. Vallë, a nuk e meriton të ndiqet? Sigurisht, që po.

Allahu na mundësoftë të jemi në rrugën e tij, sepse rruga e tij është rruga e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) dhe rruga e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) është rruga e drejtë e Allahut.

Haxhi Shejkh Vullnet Merja

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

Falënderimet i takojnë Allahut të Madhëruar. Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!

Allahu i Madhëruar thotë: “E Allahut është gjithçka që gjendet në qiej dhe në Tokë. Ne i kemi porositur ata që u është shpallur Libri para jush dhe juve: “Frikësojuni Allahut! Nëse mohoni, dijeni se Allahut i përket gjithçka që gjendet në qiej dhe në Tokë. Allahu është

i Vetëmjaftueshëm dhe i Denjë për çdo lavdërim”.⁶

Kuptimi i porosisë është që të nxisësh të tjerët në bërjen e të mirave dhe t'i paralajmërosh ata nga e keqja. Në ajetin e lartpërmendur, lexojmë se Allahu i Madhëruar na porosit, të gjithëve, që në këtë jetë të jemi të devotshëm. Sigurisht që porosia e Allahut për devotshmëri është porosia më madhështore dhe themeli i të gjitha të mirave, sepse devotshmëria është diga më e fortë në përballjen me furtunat e të keqes. Padyshim që porosia ka ndikim të madh edukativ. Nëpërmjet porosisë së

⁶ Sure “En-Nisa”, ajeti 131.

drejtë arrihet udhëzimi, lumturia dhe shpëtimi në të dyja jetët.

Në Kur'anin e shenjtë ka ajete që tregojnë se profetët e Allahut kanë porositur familjet dhe popujt e tyre. Prej tyre është ajeti: **“Ibrahimi ua dha këtë porosi fëmijëve të tij; po ashtu edhe Jakubi: “O bijtë e mi! Pa dyshim, Allahu ka zgjedhur për ju fenë e vërtetë, prandaj mos vdisni ndryshe veçse duke qenë myslimanë të nënshtruar ndaj Atij!”⁷**

Mirëpo, ndër të gjithë të dërguarit, Allahu i Madhëruar e pajisi vulën e të dërguarve, Profetin Muhamed (Paqja e

⁷ Sure “El-Bekare”, ajeti 132.

bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) me shumë veçanti. Ndër to ishte edhe bukuria e fjalës dhe ëmbëlsia e saj. Ai përdorte fjalë të pakta e fjali të shkurtra, por shumë domethënëse. Ky është shkaku që porositë e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), edhe sot e kësaj dite vazhdojnë të shkruhen me germa të arta dhe në shumë gjuhë të botës.

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) nuk fliste sipas qejfit dhe dëshirës së tij, por çdo thënie e tij ishte shpallje e shpallur. Në Kur'an thuhet: **“Ai nuk flet sipas qejfit të vet, por ajo (që thotë) është vetëm shpallje hyjnore, që i vjen atij. Atë ia ka mësuar**

atij një (engjell) shumë i fuqishëm (Xhebraili), mendjelartë, që iu paraqit qartë, në horizontin më të lartë”⁸.

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) gjithmonë i porosiste shokët e tij. Prej porosive mjaft domethënëse janë porositë që Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) i ka dhënë Prijësit të besimtarëve, Imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*).

Me rastin e Festës së Gadir Khumit, dita e caktimit të Prijësit të besimtarëve, imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*), udhëheqës

⁸ Sure “En-Nexhm”, ajetet 3-7.

i muslimanëve pas Profetit Muhamed, Shoqata “Flladi” ka përgatitur një libërth me titull: “150 porosi të Profetit Muhamed (s.a.a.s) për Imam Aliun (a.s)”.

150 POROSI
TË PROFETIT MUHAMED

(Paqja e bekimi i Allahut goftë mbi të dhe mbi familjen e tij!)

PËR IMAM ALIUN

(Paqja goftë mbi të!)

Xha'ferr ibn Muhamedi ka transmetuar nga babai i tij, nga gjyshi i tij, nga Ali ibn ebu Talibi se Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë:

1

O Ali! Po të jap disa porosi. Nëse i ruan porositë e mia, do të kesh mirësi.

2

Besimtari ka tri shenja: namazin, zekatin dhe agjërimin.

3

Akuzuesi ka tri shenja: i lajkaton njerëzit me gënjeshtër, kur i sheh; i përgojon, kur nuk janë të pranishëm dhe gëzohet për fatkeqësinë e tjetrit.

4

Për burrin ka tri shenja: është aktiv, kur ndodhet me njerëzit dhe përtac, kur është i vetëm dhe do të lavdërohet në të gjitha çështjet e tij.

5

Lexoje suren “Ja Sin”, sepse në të ka dhjetë të mira: nëse e lexon i urituri, ngopet; nëse e lexon i eturi, i shuhet etja; nëse e lexon i zhveshuri, Allahu i Madhëruar e vesh atë; nëse e lexon beqari, martohet; nëse e lexon i frikësuari, Allahu e siguron; nëse e lexon i sëmuri, shërohet; nëse e lexon i burgosuri, Allahu e shpëton nga burgu; nëse e lexon udhëtari, Allahu i Madhëruar e ndihmon në udhëtim; nëse i lexohet të vdekurit, atij i lehtësohen momentet e daljes së shpirtit, ndëshkimi dhe dënimi; nëse e lexon i humburi, Allahu e udhëzon; nëse e lexon pronari i diçkaje të humbur, ai e gjen atë.

6

Hipokriti ka tri shenja: kur flet, gënjen; kur i besohet diçka, tradhton dhe, kur premtan, nuk e zbaton premtimin.

7

Nëse dikush të bën padrejtësi, mos iu anko askujt dhe mos ia thuaj askujt prej njerëzve, sepse, nëse ua thua, ti i njeh ata me gjynahun e tij dhe bëhesh i njëjtë me të padrejtin.

8

Ai që ia fal vëllait të tij padrejtësinë, qoftë e vogël apo të madhe, do të ketë shpërblim tek Allahu dhe do të jetë prej të afërmve, të cilët hyjnë të kënaqur në Xhenet.

9

Bereqeti ndodhet në katër cilësi: 1- Mos shiko ato që janë në duart e të tjerëve. 2- Mos u mbështet te krijesa. 3- Mendo mirë për Allahun. 4- Mos e mendo të shumë punën tënde.

10

I ligu ka katër cilësi: pangopësia e syrit, ashpërsia e zemrës, shpresat e largëta dhe dashuria e madhe për këtë jetë.

11

I kënaquri ka katër cilësi: nuk gëzohet me pasurinë, nuk ka frikë, nuk interesohet për furnizimin dhe nuk zemërohet për këtë jetë.

12

Idioti ka tri cilësi: grindet me atë që është më lart se ai, është kryeneç dhe mendjemadh ndaj atij që është më poshtë se ai dhe e grumbullon pasurinë me haram (të ndaluara).

13

I keqi ka tri shenja: heziton në kohën e namazit, flet shumë, por nuk e përmend Allahun dhe ka dëshirë të pakët ndaj bindjes së Allahut.

14

I lumturi ka tri cilësi: thënia e vërtetë në brendinë e tij, para se t'i kërkohet që ai ta thotë; e përmend shumë Allahun dhe kujdeset për bindjen ndaj Tij.

15

Mburracaku ka gjashtë cilësi: kur falet me njerëzit, e zgjat përkuljen (rukunë) dhe qëndrimin me ball në tokë (suxhudin); i shkurton, kur është vetëm; është modest ndaj njerëzve; mendjemadh ndaj familjes

së tij; thotë fjalë të këqija dhe i përmend shumë të këqijat e njerëzve.

16

Bamirësi ka katër cilësi: e brendshmja e tij është më e mirë se e jashtmjja e tij; i bën mirë atij që i bën keq; jep në fshehtësi dhe mbulon të këqijat e njerëzve. Nëse dikush të lavdëron në sy, thuaj: “Falënderoj Allahun që më bëri prej atyre që më mendojnë të mirë! O Zot, më fal mua atë që nuk e dinë dhe mos më qorto për atë që thonë për mua!”

17

Të dashurit e Allahut të Madhëruar e fitojnë mëshirën e gjerë të Allahut dhe faljen e Tij vetëm me adhurimin e shumtë, me asketizmin, me shpirtmirësinë, me nënvleftësimin e dynjasë dhe me braktisjen e saj.

18

Në portën e Xhenetit është shkruar: “Unë jam i ndaluar për çdo koprrac, mburacak dhe për atë që sillet keq me prindërit e tij”.

19

Kur Allahu i Madhëruar e krijoi Xhenetin, Xheneti i tha:

- O Zoti im. Për kë më ke krijuar?
- Të krijova për çdo bujar të devotshëm.
- Jam i kënaqur për këtë. O Zoti im! Kush e kundërshton egon e vet, unë (Xheneti) do të jem vendbanimi i tij dhe kush i bindet egos së vet, zjarri do të jetë vendbanimi i tij.

20

Kur Allahu e krijoi zjarrin, zjarri i tha:

- O Zoti im. Për kë më ke krijuar?
- Të krijova ty për çdo koprrac, mendjemadh.
- E pranoj krijimin.

21

Nderoje fqinjin tënd, edhe nëse është i pafe.

22

Kush ushqehet me hallall, ai pastron besimin e tij, i zbutet zemra, i lotojnë sytë nga frika ndaj Allahut dhe nuk gjendet pengesë për lutjen e tij.

23

Ai që ushqehet me ushqime të dyshuara, atij i dyshohet feja (besimi) dhe i bën padrejtësi zemrës së tij.

24

Nëse prijësi nuk është i drejtë, ai është si reja që s'ka shi. Nëse i pasuri nuk është bujar, ai është si pema pa fruta. Nëse dijetari nuk është i devotshëm, ai është si qiriu që djeg veten e tij për interes të të tjerëve. Nëse i varfëri nuk është i durueshëm, ai është si toka pa të mbjella. Nëse i riu nuk pendohet, ai është si pusi pa ujë. Nëse femra nuk ka turp, ajo është si ushqimi që s'ka kripë.

25

Nëse prijësi është i drejtë, ai do të ketë shpërblimin e Ismailit. Nëse i pasuri është bujar, ai do të ketë shpërblimin e Ibrahimit. Nëse i varfëri është i durueshëm, ai do të ketë shpërblimin e Ejubit. Nëse femra do të jetë e turpshme, ajo do të ketë shpërblimin e Merjemes. Nëse dijetari është i devotshëm, ai do të ketë shpërblimin e Jakubit.

26

Namazi është shtylla e fesë. Allahu dhe engjëjt bien në salavat për Profetin dhe

bien në salavat për atë që fal namazin. Dy rekate namaz natën janë më të mira se njëmijë rekate ditën.

27

Namazi i natës është dritë për atë që e fal, në këtë jetë dhe në Jetën Tjetër. Në Ditën e Kiametit namazfalësi i namazit të natës do të tubohet i hipur mbi një deve prej deveve të Xhenetit dhe në të djathtën e tij do të ketë pafajësinë e shpëtimit prej zjarrit dhe sigurinë prej dënimit të Mposhtësit (Allahut).

28

Ai që fal namazin e natës, për çdo rekat, do të ketë një pallat, për çdo sexhde, hyri. Prej nderimit të falësit të namazit të natës është se Allahu e do atë dhe e bën të dashur te njerëzit, i jep shëndet dhe ia zgjeron riskun.

29

Ai që ecën për të falur namazin me xhemat, do t'i shkruhet shpërblimi i një haxhi. Ai që ecën për të falur namaz vullnetar (nafile), do t'i shkruhet shpërblimi i një umreje.

30

Ji ose dijetar, ose nxënës, ose dëgjues dhe mos ji i katërt. Imami i tha: “Kush është i katërti?” Profeti iu përgjigj: “Është ai që as nuk di, as nuk mëson, as nuk u mëson dhe as nuk e dëgjon dijen”.

31

Adhuruesi i paditur është si ai që mat ujin e detit dhe nuk e di tepricën nga mangësia e tij.

32

Kërkoje diturinë, qoftë edhe në Kinë, sepse s'ka gjë më të dashur tek Allahu, se sa dijetari, nxënësi apo dëgjuesi i dijes.

33

Nderoje mikun që viziton për hir të Allahut, sepse ai që e nderon mikun e Allahut, atë e nderon Allahu. Kush e urren mikun e Allahut, atë e urren Allahu. Nëse miku shkon në një shtëpi, me të shkon edhe risku u tij. Kur largohet, largohen edhe mëkatet e familjes dhe hidhen në det.

34

Kujdesu për fqinjin, edhe sikur të jetë jobesimtar. Ji i dashur dhe zemërbutë me fqinjin. Dije se ai që ka smirë për fqinjin e tij, Allahu ia mbyll atij jetën në kotësi dhe ia merr pasurinë.

35

Mjerë ti dhe smira, sepse smira i djeg të mirat, ashtu siç i djeg zjarri drutë.

36

Mjerë ti dhe gënjeshtër, sepse ajo është prej moralit të hipokritëve. Mjerë ti dhe thashethemet, sepse Allahu ia ka ndaluar Xhenetin atij që merret me thashetheme, koprracit, mburracakut, atij që sillet keq me prindërit, pirësit të alkoolit, grave të shthurura, atij që kryen marrëdhënie me kafshët, atij që i bën keq fqinjit të vet. Të gjithë këta nuk hyjnë në Xhenet, vetëm, nëse pendohen dhe kërkojnë falje.

37

Nderoje të moshuarin dhe mëshiroje të voglin. Bëhu për të huajin si vëlla dhe bëhu për jetimin si baba i dhembshëm. Nëse je i tillë, Allahu do të të shkruajë ty njëmijë të mira për çdo hap që hedh, do të të fshijë njëmijë të këqija dhe, për çdo të mirë, do të të japë një pallat në Xhenet.

38

Ulu me të varfrit, që të të lartësohet pozita tek Allahu.

39

Ai që nderon të pasurin dhe poshtëron të varfrin, në qiej e në tokë, quhet armik i Allahut.

40

Agjëroi ditët e bardha, sepse ato janë si agjërimi i një viti të plotë. Kushdo që agjëron Ramazanin dhe e vazhdon me gjashtë ditë nga Shevali, është njësoj sikur ka agjëruar gjithë kohën.

41

Mbuloji të këqijat e njerëzve, që Allahu të t'i mbulojë të këqijat e tua. Ai që ua mbulon të këqijat njerëzve, Allahu do t'i zbresë atij shtatëdhjetë mëshira dhe do t'i hedhë shtatëdhjetë bereqete mbi pasurinë e tij.

42

Thuaje të vërtetën, qoftë edhe kundër vetes tënde dhe jep sadaka, qoftë edhe një hurmë, sepse sadakaja largon të këqijat.

43

Allahu është i zemëruar ndaj tre personave: ai që fle i ngopur, kur e di që fqinji i tij është i uritur; ai që e rreh shërbyesin e tij pa bërë mëkat dhe ai që e refuzon dhuratën e shokut apo të mikut të tij, të cilën nuk ia ka kërkuar.

44

Mos ji kokëfortë dhe mos u shoqëro me kokëfortët. Mos ji koprrac dhe mos u shoqëro me koprracët, sepse koprracia është një pemë në Xhehenem. Kushdo që kapet pas një dege të saj, hyn në zjarr.

45

Koprraci është larg Allahut, larg mëshirës së Tij, larg Xhenetit dhe afër zjarrit.

46

Zemërgjeri është afër Allahut, afër mëshirës së Tij dhe larg dënimit të Tij.

47

Kënaqu me pak nga dynjaja dhe jep, kur ke pak, sepse Allahu e begaton atë. Ai që vepron kështu, në Ditën e Kiametit, Allahu do ta ringjallë me profetët.

48

Pakësoje ushqimin, që të jesh i shëndetshëm. Ki kujdes nga ngopja, sepse ajo trashëgon ashpërsi të zemrës.

49

Mos ia thuaj sekretin tënd as njerëzve
dhe as grave, sepse ato nuk mbajnë sekrete.

50

Mos i beso shokut, deri sa ta provosh
atë.

51

Kur të vijë koha e namazit, përgatitu
për atë dhe kujdesu që djalli të mos të të
punësojë ndaj tij.

52

Mos u shoqëro me pijanecin, sepse ai është i mallkuar. As mos u shoqëro me atë që mban alkool, sepse ai në qiell quhet armik i Allahut. I tillë është edhe ai që ushqen me kamatë.

53

Mos e mallko myslimanin dhe as kafshën, sepse mallkimi të kthehet ty.

54

Gjumi i tepërt sjell varfëri dhe trashëgon pendim.

55

Kush gëzohet me ëmbëlsinë e mëkatit, do të qajë, kur të provojë hidhësinë e dënimit.

56

Kush gëzohet me padrejtësinë që i bën fqinjit të tij, do të qajë për ngushtësinë e varrit.

57

Kush gëzohet me ëmbëlsinë e dynjasë, do të qajë, kur t'i jepet libri (i veprave) nga e majta e tij.

58

Xhiahadi më i madh është ai që, kur njeriu zgjohe, nuk mendon t'i bëjë padrejtësi askujt.

59

Allahu ia ka ndaluar Xhenetin çdo imorali, atij që flet fjalë të këqija e të ndyta dhe çdo njeriu që nuk interesohet për ato që ai thotë e as për ato që atij i thonë.

60

Mos bëj shumë shaka, sepse të ikën madhështia. Mos gënje, sepse të ikën drita jote. Bëj kujdes nga mërzia dhe nga dembelizmi, sepse, kur mërzitesh, nuk duron ndaj të vërtetës dhe, kur dembelosesh, nuk e vepron të vërtetën.

61

Ai njeri, nga gjuha e të cilit njerëzit kanë frikë, është prej banorëve të zjarrit.

62

Pirësi i alkoolit është si adhuruesi i idhujve.

63

Njeri i keq është ai që njerëzit i bëjnë mirë atij për t'u ruajtur nga e keqja e tij.

64

Njeriu më i keq është ai që shet Ahiretin e tij për dynjanë e tij. Më i keq se ky, është ai që shet Ahiretin e tij për dynjanë e një tjetri.

65

Ai që e përmban zemërimin e tij dhe është i aftë ta përdorë atë, në Ditën e Kiametit, do ta takojë Allahun të sigurt e me besim dhe do të shijojë shijen e besimit.

66

Ai që nuk e shkruan testamentin e tij para vdekjes së tij, ka personalitet të mangët dhe nuk ka shefat për atë.

67

Allahu e pëlqen gënjeshtren, kur është fjala për të pajtuar njerëzit dhe e urren atë, kur me anë të saj shkatërrohen, prishen lidhjet familjare dhe shoqërore.

68

Kush e ledhaton kokën e një jetimi nga mëshira për të, Allahu i Madhërishëm do t'i japë për çdo qime (flok) një dritë në Ditën e Kiametit (Gjykimit).

69

E drejta e fëmijës ndaj babait të tij është që t'ia vendosë një emër të mirë, ta edukojë mirë dhe ta vendosë në një vend të denjë (në jetë). Ndërsa e drejta e babait ndaj fëmijës së tij është që të mos e thërrasë me

emrin e tij, të mos ecë përpara tij, të mos ulet përballë tij dhe të mos hyjë me të në banjë (hamam).”

70

Ai që nuk e pranon ndjesën nga agresori, qoftë i vërtetë apo gënjeshtar, nuk do ta arrijë shefati im.

71

Ai që e braktis alkoolin, jo për Allahun, Allahu do t'i japë të pijë prej

rahikit makhtum (pije prej pijeve të Xhennetit). Aliu i tha: “Jo për Allahun?!” Profeti i tha: “Po. Betohem në Allah, se ai që e braktis për të mbrojtur veten e tij, Allahu e falënderon për këtë veprim”.

72

Ai që pi pije alkoolike është si adhuruesi i idhujve.

73

Pirësit të pijeve alkoolike, Allahu nuk ia pranon namazin për dyzet ditë. Nëse vdes në ditën e dyzetë, ai vdes jobesimtar.

74

Të gjitha mëkatet janë të vendosura në një banesë dhe çelësi i saj është alkooli.

75

Për pirësin e pijeve alkoolike vjen një kohë që nuk e njeh Zotin e tij të Madhëruar e të Lartësuar.

76

Rrëzimi i një mali të palëkundur është më i lehtë se rrëzimi para kohe i një mbreti, ditët e të cilit nuk janë pakësuar.

77

Te besimtari duhet të gjenden tetë cilësi: dinjiteti në momente trazirash, durimi në momentet e fatkeqësisë, mirënjohja në kohën e begatisë, kënaqësia me atë që i ka dhënë Allahu i Madhëruar, të mos u bëjë padrejtësi armiqve, të mos paragjykojë miqtë, trupi i çlodhur dhe njerëzit të ndihen mirë me të.

78

Katër personave nuk u kthehet lutja pa përgjigje: imami i drejtë, babai për

fëmijën, ai që lutet për vëllain e vet, kur nuk është i pranishëm, i privuari. Allahu i Madhëruar thotë: “Betohem në lartësinë dhe fuqinë Time, se Unë do të të bëj ty triumfues, qoftë edhe pas një kohe”.

79

Tetë persona, nëse akuzohen të mos fajësojnë askënd përveç vetes së tyre: ai që shkon në një tryezë, ku nuk është i ftuar; ai që komploton kundër të zotit të shtëpisë; ai që kërkon mirësi nga armiqtë e tij; ai që kërkon merita nga i keqi; ai që hyn midis dy njerëzve në një sekret, ku ata nuk e fusin

në të;; ai që nënvlerëson sulltanin; ai që ulet në një kuvend, që nuk e meriton të ulet në të dhe ai që flet tek ata që nuk dëgjojnë atë.

80

Allahu ia ka ndaluar Xhenetin çdo vulgari gojëkeq, që nuk interesohet se çfarë thotë e çfarë thuhet për të.

81

Lum ata që jetojnë gjatë dhe bëjnë mirë.

82

Mos bëj shaka, se të largohet shkëlqimi; mos gënje, se të ikën drita. Kujdes nga dy tipare: mërzia dhe dembelizmi. Nëse mërzitesh, nuk do të bësh durim ndaj të drejtës, të vërtetës. Nëse je dembel, nuk do të zbatosh të vërtetën, të drejtën.

83

Për çdo mëkat ka pendim, përveç moralit të keq, sepse mbartësi i tij, sa herë që del nga një mëkat, hyn në mëkat tjetër.

84

Katër gjëra janë më të shpejta për t'u ndëshkuar: 1- Një njeri që i bëre mirë dhe ai ta shpërblen mirësinë tënde me të keqe. 2- Një njeri që ti nuk i bën atij padrejtësi, por ai të bën ty padrejtësi. 3- Një njeri që ti i premtove atij diçka dhe e mbajte premtimin, kurse ai të tradhtoi. 4- Një njeri që mban lidhjet me të afërmit e tij, por ata e presin lidhjen me të.

85

Atë që e sundon mërzia, rehatia
largohet prej tij.

86

Një mysliman duhet të mësojë
dymbëdhjetë rregulla për tryezën. Katër
prej tyre janë detyrë, katër prej tyre janë
sunset dhe katër të fundit janë etiketë.
Rregullat e detyrueshme, që duhet të
mësohen, janë: dituria për atë që ha, thënia
'bismilah' - "në emër të Zotit" dhe të qenit i

kënaqur. Rregullat sunet janë: të ulurit mbi këmbën e majtë, ngrënia me tre gishta, të hahet ajo që është më pranë dhe lëpirja e gishtave. Rregullat e mirësjelljes (etikës) janë: zvogëlimi i kafshatës, përtypja e mirë e ushqimit, të mos shihen të tjerët, kur hanë dhe larja e duarve.

87

Zoti e krijoi Xhenetin nga dy lloje tullash, prej ari dhe prej argjendi. Muret i bëri me safir, tavanin me gurë të çmuar, guralecët e tij me perla dhe dheun e tij me shafran dhe myshk aromatik. Pastaj i tha

asaj: “Fol”. Ai tha: “Nuk ka zot tjetër përveç Allahut, të Gjallit, të Përjetshmit. Ai që hyn tek unë, është i lumtur”. Allahu i Lavdëruar dhe i Lartësuar, thotë: “Betohem në fuqinë dhe madhësitinë Time, në të nuk do të hyjë: pijaneci, thashethemexhiu, poshtëruesi, kumarxhiu, tallësi, shpifësi, zbuluesi i të fshehtave, fajdexhiu, këputësi i lidhjeve farefisnore dhe pesimisti”.

88

Dhjetë persona prej këtij umeti e kanë mohuar Allahun e Madhëruar:

gjakderdhësi; magjistari; poshtëruesi; ai që bën seks me një grua të ndaluar, në anusin e saj; ai që kryen marrëdhënie seksuale me një kafshë; ai që kryen marrëdhënie seksuale me një femër mahrem; ai që përpiqet për trazira; ai që u shet armë njerëzve të luftës; ai që ndalon zekatin dhe ai që ka pasur mundësi dhe vdes pa kryer Haxhin.

89

Nuk ka gosti, përveçse në pesë raste: në dasmë, në lindjen e fëmijës, në synetllëk, në blerjen e shtëpisë dhe në kthimin e dikujt nga Meka.

90

Tetë personave nuk u pranohet namazi: robët të arratisur, deri sa të kthehet te zotëria e tij; gruas së pabindur, burri i të cilës është zemëruar me të; ai që ndalon zekatin; ai që braktis abdesin; shërbyeses që kupton dhe falet pa mbulesë; imamit të një populli që i prin në namaz, por ata nuk e duan atë; të dehurit (alkoolistit) dhe atij që e mban me zor urinën dhe jashtëqitjen.

91

Kush ka këto katër cilësi, Allahu do t'i ndërtojë atij një shtëpi në Xhenet: ai që strehon jetimin; mëshiron të dobëtin; mëshiron prindërit dhe sillet mirë me robin e tij.

92

Ti je zotëri në dynja dhe në Ahiret. I dashuri yt është i dashuri im dhe i dashuri im është i dashuri i Allahut. Armiku yt është armiku im dhe armiku im është

armik i Allahut. Mjerë për atë që të urren ty, pas meje.

93

Askush nuk e ka njohur Allahun (ashtu siç e meriton), veçse unë dhe ti. Askush nuk më ka njohur mua, veçse Allahu dhe ti. Askush nuk të ka njohur ty, veçse Allahu dhe unë.

94

Kur të dalësh nga shtëpia dhe ke nevojë për diçka, lexo ajetin Kursi, sepse

nevoja jote do të përmbushet, në dashtë
Zoti.

95

Sillu mirë me familjen tënde, me
fqinjët e tu, me ata që shoqërohesh dhe me
ata që bashkëpunon, që të shënohesh te
Allahu prej atyre që kanë pozitë të lartë.

96

Janë tri gjëra dhe kushdo që takon
Allahun e Madhëruar përmes tyre, ai është

prej njerëzve më të mirë: kush përmbush atë që ka urdhëruar Allahu për të, ai është prej njerëzve më adhurues. Kush është i devotshëm ndaj ndalesave të Allahut, ai është nga njerëzit më të devotshëm. Kush është i kënaqur me atë që i ka dhënë Allahu, ai është nga njerëzit më të pasur.

97

Tri janë cilësitë më fisnike në këtë botë dhe në Ahiret: t'i falësh ata që të kanë bërë padrejtësi, të mbash lidhje me ata që i kanë prerë lidhjet me ty dhe të jesh i butë me atë që nuk të njeh ty.

Allahu i Madhëruar urren për umetin tim: kotësinë në namaz, mburrjen në dhënien e sadakasë, shkuarjen xhynyb (të papastër) në xhami, të qeshurit mes varreve, shikimin nëpër banesa, shikimin e organeve të femrave, sepse kjo trashëgon verbërinë. Ai e urren të folurit gjatë marrëdhënieve seksuale, sepse trashëgon memecërinë. Ai e urren gjumin mes namazit të akshamit dhe jacisë, sepse ndalon riskun; urren larjen nën qiell të hapur, veçse me mbulim; urren hyrjen në lumenj, veçse me mbulim, sepse në ta ka engjëjt; urren hyrjen në banjë i zhveshur;

urren bisedën mes ezanit dhe ikametit në namazin e sabahut; urren hyrjen në det, kur ai është i trazuar; urren gjumin në një tarracë, që nuk është gurore. Kush fle në një tarracë që nuk është me gurë, ai është liruar nga detyrimi i tij. Ai urren që një burrë të flejë vetëm në shtëpi; urren që një burrë të kryejë marrëdhënie seksuale me gruan e tij gjatë kohës që ajo është me menstruacione. Nëse e bën këtë dhe fëmija lind me lebër ose e godet lebra, atëherë, ai të mos fajësojë askënd përveç vetes së tij. Ai urren të flitet me një lebroz, përveç nëse janë një metër larg njëri-tjetrit. Ik nga lebrozi, siç do të ikësh nga luani. Allahut nuk i pëlqen që një burrë të kryejë marrëdhënie me gruan e tij, kur më parë ka ëndërruar dhe është eksituar, por t'i afrohet pas larjes prej

ëndërrimit. Nëse kryen marrëdhënie pa u larë dhe fëmija lind i çmendur, atëherë, ai të mos fajësojë askënd përveç vetes së tij. Ai urren urinimin në brigjet e një lumi të rrjedhshëm; urren që një njeri të bëjë jashtëqitjen nën një pemë ose një palmë me fruta. Ai urren që burri të urinojë në këmbë. Ai urren që një njeri të hyjë në një shtëpi të errët, përveçse me një ndriçues.

99

Mburria e shkatërron prejardhjen.

100

Ai që i frikësohet Allahut të Lartësuar, gjithçka i frikësohet atij. Ndërsa ai që nuk i frikësohet Allahut, Allahu do ta frikësojë atë nga çdo gjë.

101

Tri gjëra nuk i duron askush nga ky umet: ngushëllimi i një vëllai me pasurinë e tij, trajtimi i njerëzve me drejtësi nga vetja e tij dhe përmendja e Allahut në çdo

situatë. Kjo nuk është vetëm të thuash: “Subhanalahi uel hamdulilahi ue lailahe il'laAllahu uallahu ekber”, por, nëse i afrohesh asaj që është e ndaluar, t'i frikësohet Allahut në atë moment dhe ta braktisë atë.

102

O Ali, nëse u bën drejtësi këtyre të treve, ata të bëjnë të padrejtë: i poshtëri, familja jote dhe robi yt. Këta tre nuk krahasohen me tre të tjerë: njeriu i lirë me

një rob, dijetari me një injorant dhe i forti me një të dobët.

103

Shtatë cilësi që ndodhen te dikush, e vërteta e besimit është plotësuar dhe dyert e Xhenetit janë të hapura për të: ai që merr mirë abdes; ai që e fal mirë namazin; ai që jep zekatin e pasurisë së tij; ai që frenon zemërimin; ai që burgos gjuhën e tij; ai që kërkon falje për mëkatin e tij dhe ai që i jep këshilla familjes së tij.

104

Allahu i mallkon tre (persona): atë që ha i vetëm ushqim; atë që kalëron i vetëm në shkretëtirën e pafund dhe atë që fle i vetëm në shtëpi.

105

Tri gjërave duhet t'u frikësohesh: kryerja e jashtëqitjes mes varreve, ecja me një shapkë dhe gjumi në vetmi.

106

Në tri gjëra është e mirë gënjeshtria: kurthi në luftë, premtimi yt ndaj gruas tënde dhe pajtimi mes njerëzve. Tre gjëra ta vrasin zemrën: të ulesh me të poshtrit, të ulesh me të pasurit dhe të flasësh me gratë.

107

Tri janë të vërtetat e besimit: të shpenzosh me vështirësi, të jesh i drejtë me

njerëzit nga ana jote dhe t'i japësh dituri
nxënësit.

108

Tri gjëra, nëse nuk janë te një
person, punët e tij janë të paplotësuara:
devotshmëria që e ndalon atë nga mëkatet
ndaj Allahut të Madhëruar; morali, me të
cilin të sillet mirë me njerëzit dhe durimi,
me të cilin largon injorancën e injorantit.

109

Besimtari ka tri gëzime në këtë botë: takimi me vëllezërit, dhënia e iftarit për agjëruesin dhe falja e namazit në fund të natës (namazi i natës).

110

Të ndaloj nga këto tri tipare: smira, lakmia dhe mendjemadhësia.

111

Katër karakteristika janë prej mjerimit: ngurtësia e syrit, ngurtësia e zemrës, shpresa e largët dhe dashuria për të qëndruar përherë në këtë jetë.

112

Tri cilësi të gradojnë, tri të shlyejnë gjynahet, tri të shkatërrojnë dhe tri të shpëtojnë. Ato që të gradojnë, janë: marrja mirë abdes në mëngjes, pritja e namazit pas namazit dhe ecja ditën e natën për në

xhemat (për të falur namazin në grup). Ato që shlyejnë gjynahet, janë: përhapja e selamit, shpërndarja e ushqimit (për nevojtarët) dhe falja natën, kur njerëzit janë në gjumë. Ato që shkatërrojnë, janë: lakmia që i bindet, tekat që ndiqen dhe vetadmirimi i njeriut. Ato që shpëtojnë, janë: frika ndaj Allahut, në fshehtësi dhe hapur, ekonomia në pasuri dhe varfëri dhe fjala e drejtë në kënaqësi dhe në zemërim.

113

Ec dy vite për të nderuar prindërit.
Ec një vit për të mbajtur lidhjet familjare. Ec
një milje për të vizituar të sëmurin. Ec dy

miljeve për të shoqëruar xhenazen. Ec tre milje dhe përgjigju një ftese. Ec katër milje dhe vizito një vëlla në fe. Ec pesë milje dhe ndihmo një të shqetësuar. Ec gjashtë milje dhe përkrahe të shtypurin. Zbatoje kërkimin e faljes.

114

Zullumqari ka tri shenja: i pushton ata që janë poshtë tij; nuk u bindet atyre që janë mbi të; përkrah shtypjen.

115

Nëntë gjëra trashëgojnë harresën:
ngrënia e mollës së thartë, ngrënia e
selinosë, djathit, mbetja e ujit të vluar,
leximi i shkrimeve të varreve, ecja mes dy
grave, mos heqja e morrit, të bësh hixhamë
(terapi me kupë) në pjesën e qafës ku lidhet
koka (në zgavrën poshtë kokës) dhe urinimi
në ujë të ndenjur.

116

Besimtar është ai që myslimanët ia
besojnë atij pasurinë dhe gjakun e tyre.

117

Mysliman është ai, nga dora dhe gjuha e të cilit, myslimanët e tjerë janë të sigurt. Emigrant (muhaxhir) është ai që braktis veprat e këqija.

118

Betohem në Allah, sikur i përuluri (modesti) të jetë në fund të një pusi, Allahu i Madhëruar do t'i dërgojë atij një erë, që do ta ngrinte mbi të mirët në qeverisjen e keqe.

119

Lidhja më e fortë e besimit është dashuria dhe urrejtja për hir të Allahut.

120

Kur një rob vdes, njerëzit thonë:
“Çfarë ka lënë prapa?” Engjëjt thonë:
“Çfarë ka përgatitur për të nesërmen?”

121

Dynjaja është burgu i besimtarit dhe
Xheneti i jobesimtarit.

122

Vdekja e papritur është lehtësim për
besimtarin dhe pikëllim për jobesimtarin.

123

Allahu i Bekuar dhe i Lartësuar, me Islamin, e largoi krenarinë e kohës së injorancës dhe mburrjen e tyre me baballarët e tyre. Me të vërtetë, njerëzit janë prej Ademit, e Ademi është prej dheu. Më i nderuari prej tyre, tek Allahu, është më i devotshmi i tyre.

124

Kush i bindet gruas së tij, Allahu do ta hedhë atë me fytyrë në zjarr. Aliu i tha: “Çfarë është ajo bindje?” Profeti Muhamed

(Paqja e bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) tha: “Ai e lejon atë të shkojë në hamame, në dasma, në vajtime dhe të veshë rroba të holla”.

125

Kushdo që e mëson diturinë për t’iu kundërvënë mendjelehtëve apo për të debatuar me dijetarët, apo për t’i ftuar njerëzit tek vetja e tij, ai është prej banorëve të Xhehenemit.

126

Nga të paligjshmet janë: çmimi i një kafshe të ngordhur, çmimi i një qeni, çmimi i alkoolit, prika e kurvës, ryshfeti në gjykim dhe qiraja e fallxhorit.

127

Allahu i Bekuar dhe i Lartësuar e frymëzoi dynjanë dhe i tha: “Shërbeji atij që më shërben Mua dhe lodhe atë që të shërben ty”.

128

Kush u shërben familjarëve të tij në shtëpi dhe nuk ofendohet prej saj, Allahu i Madhëruar do t'ia shënojë atij emrin në librin e dëshmorëve; për çdo ditë e natë, Allahu i Madhëruar do t'i shënojë shpërblimin e një mijë dëshmorëve; për çdo hap do ta shpërblejë me shpërblimin e Haxhit dhe të Umres dhe për çdo pikë djerse në trupin e tij, Allahu do t'i japë një qytet në Xhenet".

129

Një orë shërbim ndaj familjarëve është më e mirë se një mijë vjet adhurim, më e mirë se një mijë të shkuara në Haxh dhe Umre, më e mirë se lirimi i njëmijë skllevërve, më e mirë se një mijë beteja, më e mirë se vizita e një mijë të sëmurëve, më e mirë se një mijë namaze të xhumasë, më e mirë se përcjellja e një mijë xhenazeve, më e mirë se ngopja e një mijë njerëzve të uritur, më e mirë se veshja e një mijë njerëzve të zhveshur, më e mirë se një mijë kuaj që i drejton ato në rrugën e Allahut, më e mirë se një mijë dinarët që u jepen lëmoshë të varfërve, më e mirë se sa të

lexojë Teuratin, Ungjillin, Zeburin dhe Furkanin (Kur'anin), më e mirë se liri i një mijë robërve të kapur rob, më e mirë se sa dhënia e njëmijë deveve të varfërve. Ai nuk largohet nga kjo botë, deri sa ta shohë vendin e tij në Xhenet.

130

Kush nuk ofendohet nga shërbimi ndaj familjes së tij, do të hyjë në Xhenet, pa dhënë llogari.

131

Shërbimi ndaj familjarëve është shlyerje e mëkateve të mëdha, shuan zemërimin e Allahut, pajë për hyritë dhe shton veprat e mira dhe gradat.

132

Gjumi i dijetarit është më i mirë se adhurimi i adhuruesit të paditur.

133

Kush gënjen për mua me qëllim, do
ta ketë vendin e tij në Xhehenem.

134

Tri gjëra e shtojnë mësimin
përmendësh dhe e largojnë gëlbazën:
temjani, sivaku dhe leximi i Kur'anit.

135

Katër gjëra e thyejnë shpinën: imami që i bën gjynahe Allahut të Madhërishëm dhe zbaton urdhrin e Tij; gruaja që, edhe pse burri i saj përkujdeset për të, ajo e tradhton atë; varfëria për të cilën i varfëri nuk gjen shërim dhe fqinji i keq.

136

Kurvëria (zinaja) sjell gjashtë pasoja: tre prej tyre janë në këtë jetë, kurse tre të

tjerat janë në Jetën Tjetër. Tri pasojat që sjell kurvëria në këtë jetë, janë: largon dinjitetin, shpejton zhdukjen dhe ndërpret riskun. Tri pasojat që sjell kurvëria në Jetën Tjetër, janë: llogaridhënia e keqe, shkakton zemërimin e të Gjithëmëshirshmit dhe e përcakton përjetësisht vendin në Xhehenem.

137

Filloje ushqimin me kripë dhe mbaroje me kripë, sepse në të ka shërim për shtatëdhjetë e dy sëmundje.

138

Intelekti më i mirë është ai me të cilin fitohet Xheneti dhe kërkohet kënaqësia e të Gjithëmëshirshmit (Allahut).

139

Nuk ka mirësi në të folurit, përveçse me veprim; nuk ka mirësi në shikim, përveçse me përvojë; nuk ka mirësi në pasuri, përveçse me bujari; nuk ka mirësi

në vërtetësi, përveçse me besnikëri; nuk ka mirësi në ndershmëri, përveçse me devotshmëri; nuk ka mirësi në bamirësi, përveçse me nijet; nuk ka mirësi në jetë, përveçse me shëndet; nuk ka mirësi në vatan, përveçse me siguri e gëzim.

140

Nuk jepet sadeka (për të tjerët),
ndërkohë që ka të afërm nevojtarë.

141

Kush i trishton prindërit e tij, i ka lënduar ata.

142

Kur në praninë e dikujt përgojohet vëllai i tij mysliman dhe dikush ka mundësi ta ndihmojë, por nuk e ndihmon, Allahu do ta poshtërojë atë në këtë jetë dhe në Jetën Tjetër.

143

Kush shpenzon nga paratë e tij për një jetim, deri sa të bëhet i zoti i vetes, atij do t'i garantohet Xheneti.

144

Kush e përkëdhel kokën e një jetimi nga dhembshuria për të, në Ditën e Kiametit, Allahu i Madhëruar do t'i japë atij dritë për çdo fije floku të jetimit.

145

Nuk ka varfëri më të rëndë se injoranca; nuk ka pasuri më të dobishme se intelekt; nuk ka vetmi më të keqe se vetëpëlqimi; nuk ka mençuri si menaxhimi; nuk ka devotshmëri më të mirë se largimi nga ajo që Allahu e ka ndaluar dhe nga ajo që nuk është e përshtatshme; nuk ka trashëgimi më të mirë se sjelljet e mira; nuk ka adhurim më të mirë se meditimi.

146

Kush harron të dërgojë salavate për mua, ai e ka humbur rrugën për në Xhenet.

147

Prishësi i bisedës është gënjeshtër. Shkatërruesi i dijes është harresa. Prishësi i adhurimit është vakësia. Prishja e bukurisë është arroganca. Prishësi i urtësisë është smira.

148

Mbajtja e lidhjeve familjare shton jetëgjatësinë.

149

Krijimi i parë që krijoi Allahu i Madhëruar, ishte intelekti. Allahu i tha atij (intelektit): “Afrohu!” Ai u afrua. Pastaj i tha: “Largohu!” Ai u largua. Ai (Allahu) i tha: “Pasha fuqinë dhe madhështinë Time! Nuk kam krijuar një krijesë më të dashur për mua se ti. Nëpërmjet teje marr,

nëpërmjet teje jap, nëpërmjet teje shpërblej
dhe nëpërmjet teje ndëshkoj”.

150

Nxito të shfrytëzosh katër gjëra, para
katër: rininë para pleqërisë, shëndetin para
sëmundjes, pasurinë para varfërisë dhe
jetën para vdekjes.

Sa shumë kemi nevojë për këto
porosi! Sidomos në këtë kohë, kur njerëzit
janë zhytur në botën e materializmit dhe e
kanë harruar botën shpirtërore.

Sigurisht, këto porosi të Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) janë të vlefshme për çdo kohë dhe për çdo vend.

Në Kur'anin e shenjtë lexojmë:
“...Pra, jepu lajme të gëzueshme robëve të Mi, të cilët, pasi i dëgjojnë fjalët (që u thuhet), ndjekin atë që është më e mira prej tyre. Këta janë ata që Allahu i ka udhëzuar në rrugë të drejtë; këta janë mendarët”.⁹

Padyshim që fjala më e mirë dhe porosia më e përkryer, janë ato të Allahut, të profetëve në përgjithësi dhe të Profetit

⁹ Sure “Ez-Zumer”, ajetet 17-18.

Muhamed Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), në veçanti, si dhe ato të eulijave (të dashurve) të Allahut. Allahu i Madhëruar na bëftë prej atyre që jo vetëm i dëgjojnë thëniet dhe porositë dobiprurëse, por edhe i zbatojnë ato në jetën e tyre!

اسم الكتاب: 150 وصايا النبي صلى الله عليه وآله لإمام علي عليه السلام

ترجمة سفارش ها: الشيخ ولنت (عباس) مریا

التصحیح الادبی: یریدا کولا

التصحیح اللغوی: اسرا مریا

الإخراج النهائي: صبریه فزا

الغلاف: صبریه فزا

الناشر: جمعیت نسیم

تیرانا: 2025